

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Faisala Husseiniho a Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Mgr. R. V.**, zastoupené JUDr. Emilem Flegelem, advokátem se sídlem K Chaloupkám 3170/2, Praha 10, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2023, č. j. 056770/2023/KUSK/OLPPS/ZAV, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2024, č. j. 56 A 5/2024-47,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2024, č. j. 56 A 5/2024-47, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2023, č. j. 056770/2023/KUSK/OLPPS/ZAV, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni k rukám jejího zástupce, advokáta JUDr. Emila Flegela, náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 24 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Český Brod rozhodnutím ze dne 15. 11. 2022, č. j. MUCB 59731/2022, uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1

zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Za spáchání tohoto přestupku byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Proti rozhodnutí městského úřadu podala žalobkyně odvolání. Krajský úřad Středočeského kraje rozhodnutím ze dne 7. 6. 2023, č.j. 056770/2023/KUSK/OLPPS/ZAV, její odvolání jako opožděné zamítl.

[3] Proti rozhodnutí krajského úřadu (žalovaného) podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Praze. Ten rozsudkem ze dne 14. 8. 2024, č. j. 56 A 5/2024-47, žalobu zamítl. Krajský soud se v rozsudku zabýval pouze otázkou včasnosti podaného odvolání proti výše označenému rozhodnutí Městského úřadu Český Brod; argumenty žalobkyně o společenské nebezpečnosti jejího jednání byly nadbytečné, protože se míjely s předmětem řízení. Krajský soud shrnul, že žalobkyně žádným z předložených důkazů nezpochybnila doručení napadeného rozhodnutí žalovaného, proto tedy podle běhu lhůt podala své odvolání později, a tedy šlo o odvolání opožděné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále *stěžovatelka*) kasační stížnost. Tu odůvodnila odkazem na § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), tvrdí tedy nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, a dále vadu řízení, která spočívá v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán při rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisu. Uvádí především přímý rozpor s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2024, č. j. 2 As 370/2023-32, a předkládá skutkové okolnosti, které mají podpořit její tvrzení, že rozhodnutí o odvolání jí bylo doručeno později, než tvrdí žalovaný.

[5] Česká pošta v obou výzvách uvedla, že zásilka je připravena k vyzvednutí do pátku 27. 1. 2023. Údaj o datu, od kdy je zásilka připravena k vyzvednutí však byl uveden pouze na opakované výzvě (jde o datum 17. 1. 2023). Stěžovatelka namítá, že z uvedených dat se přirozeně domnívala, že zásilka skutečně byla připravena k vyzvednutí až dne 17. 1. 2023, a nikoliv již 16. 1. 2023 jak je uvedeno na doručence. Doručenka není veřejnou listinou, v případě rozporu mezi údaji v ní a ve výzvách k vyzvednutí zásilky proto bylo třeba správnost jejího obsahu prokázat. Svoji argumentaci staví na zmíněném rozsudku č. j. 2 As 370/2023-32. Krajský soud podle stěžovatelky zcela opominul zmíněný rozsudek, a jeho rozhodnutí je tedy v přímém rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Stěžovatelka tedy navrhuje napadený rozsudek zrušit.

[6] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem, který je podle něj věcně správný a dostatečně podepřený relevantní judikaturou. Stěžovatelce se podle něj nepodařilo zpochybnit správnost údajů na doručence. Žalovaný navrhl odmítnout kasační stížnost pro nepřijatelnost, stejně jako byla odmítnuta obdobná kasační stížnost jiného stěžovatele usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2024, č. j. 1 As 191/2023-26.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[7] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Stěžovatelka důvody nasvědčující přijatelnosti kasační stížnosti výslovně neuvedla. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že přijatelná je, a to z důvodu zásadního pochybení krajského soudu s dopadem do hmotněprávního postavení stěžovatelky.

[9] Stěžovatelka v rámci kasační stížnosti uvádí prakticky jedinou námitku: napadený rozsudek krajského soudu je v příkrém rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 370/2023-32, tedy že krajský soud rozhodl v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[10] Nejvyšší správní soud se obdobnými námitkami skutečně zabýval již ve zmíněném rozsudku č. j. 2 As 370/2023-32, v němž šlo o skutkově téměř stejnou věc (stěžovatel byl v daném případě zastoupen týměž právním zástupcem jako i nyní stěžovatelka). Jelikož se Nejvyšší správní soud s dříve vyřčenými názory ztotožňuje, bude z nich vycházet.

[11] Krajský soud i v tomto případě nesprávně posoudil otázku, od kdy byla zásilka na ukládací poště připravena k vyzvednutí. Od toho dne se odvíjí počátek běhu lhůty, jejímž uplynutím nastává fikce doručení [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[12] Podle § 23 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“), *nebyl-li v případě doručování podle § 20 adresát zastížen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uloží. Podle jeho odst. 4 adresát se vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil. Dále podle § 23 odst. 5 správního řádu zároveň s oznámením podle odstavce 4 se adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle § 24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu. Podle § 24 odst. 1 téhož zákona jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.*

[13] Judikatura Nejvyššího správního soudu vychází z předpokladu, že ke zpochybnění údajů na doručence je třeba alespoň předeštit jinou srovnatelně pravděpodobnou verzi reality (rozsudek ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005-82, č. 1327/2007 Sb. NSS, a ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009-61). Jinými slovy, „*doručenka zakládá vyvratitelnou domněnku správnosti údajů na ní uvedených*“ (rozsudek ze dne 22. 9. 2011, č. j. 1 As 106/2011-48, bod 9, či krajským soudem citovaný rozsudek ze dne 8. 9. 2014, č. j. 8 As 56/2014-24, bod 17).

[14] Mezi stranami není sporné, že byla zásilka doručována a uložena dne 16. 1. 2023. Z prvotní výzvy, tedy jejího předtištěného textu a jeho uspořádání, se mohlo zdát, že uvedené datum, kdy stěžovatelka nebyla zastižena, tedy 16. 1. 2023, je rovněž datum, od kterého je možné si uloženou zásilku na poště již vyzvednout. Nejvyšší správní soud ovšem nesouhlasí s krajským soudem, že se předložením výzev k vyzvednutí stěžovatelce nepodařilo vyvrátit z doručenky vyplývající domněnku, že zásilka byla k vyzvednutí připravena již v pondělí 16. 1. 2023. Stěžovatelka předložila výzvu k vyzvednutí zásilky (vhozenou do její schránky dne 16. 1. 2023), na které u řádku „*Zásilku si můžete vyzvednout dnes*“ nebylo žádné datum uvedeno. To je třeba z níže uvedených důvodů vyložit tak, že *dnes*, tedy 16. 1. 2023, zásilka na poště k vyzvednutí připravena nebyla. Na dílčím dodacím lístku připojenému k prvotní výzvě je potom v kolonce „*Uloženo do*“ uvedeno datum 27. 1. 2022. Příklad-li poslední den 10denní lhůty podle ukládací pošty na 27. 1. 2023, pak lze v tomto případě dovodit, že její běh započal až dne 18. 1. 2023, tedy v souladu s § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den po *dni, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty* (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2020, č. j. 8 As 3/2020-51, bod 21). Na opakované výzvě k vyzvednutí zásilky pak je přímo uvedeno, že „*Zásilka je připravena k vyzvednutí ode dne 17. 1. 2023*“ a „*Zásilku si vyzvedněte nejpozději do 27. 1. 2023*“. Podle stěžovatelky se zásilka na ukládací poště sice nacházela již v pátek 16. 1. 2023, roztríděna a k výdeji připravena však byla až následující den, tedy v úterý 17. 1. 2023, což nepovažuje s ohledem na velikost a možnosti tamní pošty za nestandardní.

[15] Jak Nejvyšší správní soud uvedl v již zmíněném rozsudku č. j. 8 As 3/2020-51, bodě 19: „*Pokud jde o první z výše vymezených právních otázek, tedy stanovení skutečnosti rozhodné pro určení počátku desetidenní lhůty k vyzvednutí zásilky, lze připustit, že odborná literatura – bez bližší argumentace – nenabízí zcela jednotně na to, zda je takovou skutečností den vhození výzvy k vyzvednutí zásilky do schránky (viz komentář k § 23 v HRABÁK, Jan. Správní řád: Výkladové poznámky. Wolters Kluwer, 2012, dostupné v systému ASPI), anebo den, kdy si mohl adresát zásilku poprvé reálně vyzvednout na ukládací poště (viz JEMELKA, Luboš a kol. Správní řád. 5. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 137 a 142.). Tyto dva okamžiky přitom nemusí vždy připadnout na stejný den. Podle Nejvyššího správního soudu nicméně odpověď na uvedenou otázku jednoznačně vyplývá již ze samotného textu správního řádu, který v § 24 odst. 1 stanovuje lhůtu „10 dnů ode dne, kdy byla **k vyzvednutí připravena**“ (zvýraznění doplnil NSS). Takto na počítání lhůty ostatně nahlíží také praxe zdejšího soudu (viz např. počítání lhůty provedené v odst. 18. rozsudku ze dne 31. 3. 2011, č. j. 8 As 10/2011-47), přičemž takový výklad lze považovat též za logický a souladný se smyslem stanovení takové lhůty (v opačném případě by mohlo dojít k jejímu nepředvídatelnému zkracování, aniž by to mohl adresát ovlivnit). S ohledem na výše uvedené lze proto učinit dílčí závěr, že pro stanovení lhůty k vyzvednutí zásilky je rozhodný okamžik, kdy si adresát zásilku mohl poprvé vyzvednout na ukládací poště, a nikoliv okamžik vhození výzvy do poštovní schránky.“*

pokračování

[16] Jelikož souladné údaje na výzvě a opakované výzvě (žádné jiné listiny k důkazu provedeny nebyly) nezakládaly u stěžovatelky žádný důvod k pochybnostem, od kdy je zásilku možné na poště vyzvednout, resp. mohla na jejich základě zcela myslitelně nabýt dojmu, že lhůta začíná běžet až ode dne 18. 1. 2023, nelze po ní legitimně požadovat, aby aktivně činila kroky k prověření, zda zásilku nemohla vyzvednout dříve (již v pondělí 16. 1. 2023, namísto úterý 17. 1. 2023).

[17] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že stěžovatelka s pomocí výzvy a opakované výzvy k vyzvednutí zásilky dostatečně zpochybnila pouze na první pohled z doručenky se nabízející možnost vyzvednout písemnost již dne 16. 1. 2023. Její tvrzení, že zásilky, které se nepodařilo doručit v pondělí, ukládací pošta s ohledem na své možnosti k vyzvednutí připraví až v úterý, považuje Nejvyšší správní soud za plausibilní. Je-li dnem rozhodným pro určení počátku běhu lhůty úterý 17. 1. 2023, pak lhůta počala běžet následujícího dne a fikce doručení nastala dnem desátým v pátek 27. 1. 2023; lhůta pro odvolání pak uplynula v pondělí 13. 2. 2023. Stěžovatelčino odvolání podané v poslední den této lhůty proto bylo včasné.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto rozsudku zrušil napadený rozsudek. Současně rozhodl výrokem II. i o zrušení napadeného rozhodnutí, neboť pro takový postup byl důvod již v řízení před krajským soudem [§ 110 odst. 1 věta první před středníkem ve spojení s jeho odst. 2 písm. a) s. ř. s.].

[21] Nejvyšší správní soud současně rozhodl o náhradě nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), a to podle úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný procesně úspěšný nebyl, nemá proto na náhradu nákladů řízení právo. Žalobkyně naopak procesně úspěšná byla, náleží jí proto náhrada nákladů v celkové výši 24 456 Kč, tj. 8 000 Kč za soudní poplatky za žalobu (3 000 Kč) a kasační stížnost (5 000 Kč) a 16 456 Kč jako odměna zástupce za čtyři úkony právní služby. Tyto úkony (příprava a převzetí zastoupení a sepsání žaloby, repliky k vyjádření žalovaného a kasační stížnosti) a náhrada hotových výdajů [§ 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], představují částky 4 × 3 100 Kč a 4 × 300 Kč; jelikož je právní zástupce stěžovatelky plátcem DPH podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, je část nároku tvořená náklady vynaloženými na právní zastoupení zvýšena o daň 21 % [§ 37 odst. 1, § 47 odst. 1 písm. a), odst. 4 zákona o DPH]. Žalovaný je proto povinen zaplatit stěžovateli náhradu nákladů řízení v celkové výši 24 456 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen uhradit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Emila Flegela, advokáta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2025

Lenka Krupičková
předsedkyně senát